

ΑΠΟΨΗ Τα προσόντα και η υποταγή στην «ελεύθερη» αγορά

ΤΟΥ ΜΑΝΟΛΗ ΝΤΟΥΝΤΟΥΝΑΚΗ*

Η δημιουργία του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων συνδέεται άρρηκτα με τη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, βασικό στοιχείο της οποίας θα είναι η διασφάλιση της ποιότητάς του. Στόχος, ένα ανοικτό και ευέλικτο εκπαιδευτικό σύστημα, που θα οδηγεί σε ένα δίκτυο δια βίου μάθησης όπου, μεταξύ άλλων, θα αποτιμώνται ισοτίμη η γενική, η επαγγελματική και η ακαδημαϊκή εκπαίδευση. «Το μπορώ που λέει κάθε Έλληνας στον εαυτό του», δήλωσε η υπουργός Παιδείας, «είναι σημαντικό να το έχει πιστοποιημένο και στα μάτια των άλλων».

Βασικές επισημάνσεις, όπως διατυπώθηκαν κατά την παρουσίαση του κειμένου:

■ «Προσόντα» είναι τα πιστοποιημένα πτυχία, διπλώματα και τίτλοι σπουδών από τρία πεδία, δηλαδή τυπική εκπαίδευση (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, ανώτατη), μη τυπική και άτυπη μάθηση.

■ Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων δεν απονέμει προσόντα, απλώς τα κατηγοριοποιεί σε επίπεδα και τα περιγράφει με όρους μαθησιακών αποτελεσμάτων. Η απονομή των προσόντων θα παραμείνει αρμοδιότητα των εθνικών φορέων.

■ Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων δεν σχετίζεται με την αναγνώριση κατοχυρωμένων επαγγελματικών προσόντων στην Ε.Ε.

Στενά συνδεδεμένο με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων είναι το Europass και το Ατομικό Μητρώο Διά Βίου Μάθησης για κάθε πολίτη, ώστε η συμμετοχή στις διαδικασίες να αναγνωρίζεται και να προσμετράται. Οι εργαζόμενοι, οι άνεργοι και κατά κύριο λόγο οι νέοι, οι σημερινοί μαθητές και φοιτητές θα κυνηγούν πιστωτικές μονάδες από τις σχολές τους, τα ιδιωτικά κολέγια, τα ΙΕΚ, τα συνέδρια, τις απλές ημερίδες, τη συμμετοχή σε ΜΚΟ και την κάθε είδους δραστηριότητα που θα διαμορφώνει το βιογραφικό τους που θα καταγράφεται σε ατομικό μητρώο. «Προσόν» θα είναι οποιοδήποτε χαρτί έχει σχέση με κάποιον είδους γνώση ή δραστηριότητα.

Ο πρόεδρος της ομοσπονδίας των πανεπιστημιακών, κ. Νίκος Σταυρακάκης, έχει δηλώσει ότι οι απόφοιτοι πανεπιστημίων πρέπει να καταταγούν στο επίπεδο 6, οι απόφοιτοι των ΤΕΙ πρέπει να τοποθετηθούν στο επίπεδο 5 και οι απόφοιτοι των κολεγίων στα επίπεδα 3 & 4. Ο πρόεδρος της ομοσπονδίας διδασκόντων στα ΤΕΙ, κ. Γ. Τσάκνης, δήλωσε ότι οι απόφοιτοι ΤΕΙ πρέπει να τοποθετηθούν στο επίπεδο 6, μαζί με τους αποφοίτους πανεπιστημίων, αφού τα ΤΕΙ έχουν τοποθετηθεί στην ανώτατη εκπαίδευση.

Από την πλευρά του, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Κολεγίων, κ. Κ. Καρκανιάς, δήλωσε ότι «οι απόφοιτοι των κολεγίων μας λαμβάνουν πανεπιστημιακά πτυχία bachelor ή master από βρετανικά ΑΕΙ, και έχουν ήδη βεβαιώσει κατάταξης στα επίπεδα 6 και 7 της κλίμακας του Βρετανικού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων, που είναι ακριβώς αντίστοιχη με την κλίμακα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου».

Έτσι, τα πτυχία των αποφοίτων μας πρέπει να εξαιρεθούν από την όποια ελληνική κατάταξη». Η ομόφωνη εισήγηση της αρμόδιας επιτροπής του ΣΑΠΕ αναφέρεται σε επίπεδα τεχνικής ευθύνης, όπου οι διπλωματούχοι μηχανικοί του 5ετούς κύκλου σπουδών ασκούν το επάγγελμα στο υψηλότερο (1ο) επίπεδο τεχνικής ευθύνης, ενώ οι πτυχιούχοι ΤΕΙ, ασκούν το επάγγελμα στο 2ο επίπεδο τεχνικής ευθύνης. Τέλος, στο βασικό επίπεδο τεχνικής ευθύνης (επίπεδο 3) εντάσσονται οι υπόλοιποι τεχνικοί, οι οποίοι ασκούν απλές τεχνικές εφαρμογές, πάντα υπό επίβλεψη. Κατ' αναλογία, τα ανωτέρω ισχύουν και για τους γεωτεχνικούς 5ετούς κύκλου σπουδών, σε σχέση με τους αντίστοιχους πτυχιούχους ΤΕΙ.

Όπως τονίσαμε στην παρέμβασή μας, η ηγεσία του υπουργείου Παιδείας καλείται να αντιμετωπίσει τις εξής βασικές προκλήσεις:

■ Διαμόρφωση του περιεχομένου και των ορίων των τριών μορφών εκπαίδευσης, της τυπικής, της μη τυπικής και της άτυπης.

■ Εύρεση «χώρου» και τρόπου προσαρμογής της λεγόμενης άτυπης μάθησης στο ενιαίο αυτό σύστημα. Κρίσιμο ζήτημα είναι η διαμόρφωση των μηχανισμών πιστοποίησης.

■ Κατάταξη ΤΕΙ - ΑΕΙ.

■ Πιέσεις των σχολών 5ετούς φοίτησης (πολυτεχνικών, γεωπονικών) για ένταξή τους στο επίπεδο 7.

■ Κολέγια. Η λύση για τα πτυχία που χορηγούν τα «κολέγια» πρέπει να είναι νομικά ορθή και τεκμηριωμένη ώστε να μην εκπέσει στα δικαστήρια.

■ Τα μαθησιακά αποτελέσματα δεν θα προέρχονται μόνο από την τυπική μάθηση (σχολεία, πανεπιστήμια κ.λπ.), αλλά και από τη μη τυπική και την άτυπη μάθηση.

■ Οργανωτικά και διοικητικά προβλήματα ειδικά ως προς τον διαχωρισμό πιστοποίησης και κατάρτισης.

Η γνώμη μας είναι ότι για άλλη μια φορά η ελληνική πολιτεία κινδυνεύει υπό την πίεση ευρωπαϊκών προθεσμιών να μεταφέρει μηχανιστικά και πρόχειρα τις αντίστοιχες κοινοτικές οδηγίες στο εθνικό Δίκαιο. Στο υπουργείο Παιδείας η πολιτική ηγεσία περιορίζεται από στρατιές συμβούλων, ενώ νευραλγικές διευθύνσεις του υπουργείου παραμένουν ακόμμη ακέφαλες. Η πολιτική περικοπής δαπανών έχει γίνει κυρίαρχη εμμονή, η περιβόητη αύξηση δαπανών για τη παιδεία είναι ψέμα και η κυβέρνηση -για πρώτη φορά στα χρονικά- βάζει στην ίδια μοίρα παιδεία, υγεία και δημόσια τάξη.

Κυρίαρχη στρατηγική του υπουργείου Παιδείας είναι η θεσμοθέτηση συστήματος αξιολόγησης των τριών βαθμίδων της εκπαίδευσης, με βάση τις αρχές της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της οικονομίας. Η πολιτική της αγοράς σε όλο το μεγαλείο! Συμμετέχουμε στον διάλογο με προτάσεις, αλλά δεν είμαστε εισιόδοξοι. (Ανα)ζητούνται εθνικά στρατηγικά και πολιτικά.

*Πρόεδρος Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συλλόγων Ειδικού & Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΠΟΣΕΕΔΠ ΑΕΙ)

Τα... σκονάκια

• **Όλη αυτή η φιλολογία** για τις σχέσεις της κυρίας Διαμαντοπούλου με τον κύριο Πανάρετο που κρατάει μίνες έχει κουράσει. Αν υπάρχουν σοβαρές διαφωνίες -και όχι μια γόνιμη ανταλλαγή επιμέρους θέσεων- στην πολιτική, ας αναζητήσουν καθαρές λύσεις. Αν δεν υπάρχουν, ας σταματήσουν αυτό το πληκτικό σκηνικό.

• **Η ρύθμιση** για τη βάση του «10» δεν περιορίζει το ενδιαφέρον για τις άλλες ρυθμίσεις και ειδικότερα αυτές που θα αφορούν τους εκπαιδευτικούς. Το πλαίσιο που διαμόρφωσαν διαρροές και συζητήσεις είναι απο-

σπασματικό και άνευ ουσίας. Το ζήτημα του συστήματος των προσλήψεων είναι πολυσύνθετο, εξ ου και οι επιφυλάξεις ορισμένων. Έτσι κι αλλιώς, πάντως, από τη δημοσιοποίηση μέχρι τη θεσμοθέτηση του ν/σ θα

μεσολαβήσει ικανοποιητικός χρόνος.

• **Οι διοικήσεις** σε τρεις οργανισμούς που εποπτεύονται από το υπουργείο ανακοινώθηκαν προ ημερών. Πρόκειται για τον ΟΣΚ, τον ΟΕΕΚ και το ΕΚΕΠΙΣ, που ενσωματώθηκε μετά την επέκταση των αρμοδιοτήτων του υπουργείου Παιδείας. Το περιεχόμενο των σχετικών ανακοινώσεων ήταν ελλειμματικό, αν δεν σφάλλουμε, σε ό,τι αφορά την πλήρη σύνθεση των Δ.Σ. και κάποια στοιχειώδη βιογραφικά. Αναμένουμε με ενδιαφέρον τον νέο ρόλο του ΟΕΕΚ, τον οποίο κάποιος είχε «ξεγράψει», του ΕΚΕΠΙΣ εν όψει Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, αλλά και του ΟΣΚ εν όψει «Καλλικράτη» και μεταφοράς αρμοδιοτήτων στην περιφέρεια.

• **Η ανάρτηση** των επαναδιατυπωμένων Προεδρικών Διαταγμάτων για την κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων των ΑΤΕΙ προκαλεί κινητικότητα. Η διαβούλευση δεν θα είναι εύκολη υπόθεση, πόσο μάλλον η έκδοσή τους. Οι «χαρές» της ΠΑΣΠ ΤΕΙ είναι εύλογες, αλλά ο ενιαίος φορέας πίσω έχει την ουρά...

Ψηφιακό σχολείο με... ψιχία

Με ορίζοντα πενταετίας και κονδύλια ύψους μόλις 100 εκατ. ευρώ από το ΕΣΠΑ επιχειρεί το υπουργείο μια ακόμη καθυστερημένη «επανάσταση» στα ελληνικά εκπαιδευτικά πράγματα

Ένας από τους κεντρικούς στόχους της πολιτικής του υπουργείου Παιδείας, η δημιουργία του «ψηφιακού σχολείου», δρομολογήθηκε προ ημερών με την έκδοση των δύο πρώτων προσκλήσεων.

ΤΟΥ ΦΑΝΗ ΚΑΛΑΝΤΖΗ

Με κονδύλια κυρίως από το ΕΣΠΑ (ύψους περίπου 100 εκατ. ευρώ) και ορίζοντα πενταετίας, το πρόγραμμα φιλοδοξεί να διαμορφώσει μια νέα πραγματικότητα στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι. Φιλοδοξία που πρέπει να αντιμετωπισθεί με αυτονόητη επιφύλαξη, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία του παρελθόντος.

Ειδικότερα, η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη σχολική διαδικασία αποτελεί πρώτη προτεραιότητα του υπουργείου Παιδείας, που αναφέρεται απευθείας στον πιο ένθερμο, εδώ και χρόνια, «οπαδό» του εγχειρήματος, τον πρωθυπουργό. Στη διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας η διαχειριστική Αρχή εξέδωσε τις δύο πρώτες προσκλήσεις, που σε πρώτη φάση αφορούν τους θεσμικούς φορείς υλοποίησης, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, το Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών, το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

■ Στην πρώτη πρόσκληση διαβάζουμε: «*Η μέχρι σήμερα ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία δεν συνοδεύτηκε από αντίστοιχη προσαρμογή στις μαθησιακές διαδικασίες, με αποτέλεσμα την αποσπα-*

σματική εφαρμογή τους και την περιορισμένη χρήση τους. Είναι προφανές ότι ο στόχος μιας ψηφιακής παρέμβασης απαιτεί την αποτελεσματική προετοιμασία όλων των μαθητών για την παραπέρα πορεία τους, μετά τη βασική ή λυκειακή εκπαίδευση».

■ Στη δεύτερη πρόσκληση διαβάζουμε: «*Στη χώρα μας, οι δύο προηγούμενες δεκαετίες κατάφεραν να εισαγάγουν τον ψηφιακό αλφαριθμητισμό στη σχολική κοινότητα και να διαμορφώσουν τις προϋποθέσεις χρήσης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τώρα, υλοποιείται το επόμενο βήμα -στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού για το ψηφιακό σχολείο-, με τη διαμόρφωση ενός ψηφιακού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που θα αναβαθμίσει ριζικά την εκπαιδευτική διαδικασία».*

Αναβαθμισμένες ψηφιακές υποδομές, διαμόρφωση σύγχρονης ψηφιακής πλατφόρμας με πλήθος σύγχρονων εργαλείων υποστήριξης, δημιουργία ψηφιακής βάσης γνώσης και υποδειγματικών διδασκαλιών, επιμόρφωση και συνεχής υποστήριξη εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ, ψηφιακές παρεμβάσεις στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών και αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διοικητική διαδικασία, αποτελούν πέντε άξονες παρέμβασης με στόχο το ψηφιακό σχολείο.

Τι αλλάζει

Σε τι διαφοροποιείται το τωρινό από τα προηγούμενα εγχειρήματα, τα οποία, σε γενικές γραμμές, κινούνταν στην ίδια κατεύθυνση; Λαμβάνοντας υπόψη τα δισ. των προηγούμενων τριών ΚΠΣ και τα πενιχρά αποτελέσματα, δημιουργείται ευλό-

γως η επιφύλαξη (και δεν θίγουμε καθόλου το θέμα της... αρπαγής). Τα είκοσι χρόνια, στα οποία αναφέρεται η προκήρυξη, δεν έγινε αυτό που θα μπορούσε να γίνει (και δεν αφορά μόνο την εκπαίδευση η εκτίμηση), αυτή είναι η αλήθεια.

Πιστοποίηση

Ανάμεσα στους επιμέρους στόχους του ψηφιακού σχολείου περιλαμβάνεται και η πιστοποίηση των γνώσεων ΤΠΕ στο γυμνάσιο. Που σημαίνει, αν αντιλαμβανόμαστε ορθά, τη νεκρανάσταση του πάλα ποτέ «κρατικού πιστοποιητικού πληροφορικής» που μαζί με το «κρατικό πιστοποιητικό γλωσσομάθειας» αποτελούσαν δύο αιχμές, δύο εφόδια, με την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (για πολλούς ανεδαφικούς στόχους... ποιός έμαθε ξένη γλώσσα στο σχολείο;).

Το δεύτερο έχει προχωρήσει, αν και σε αρκετούς διαγωνισμούς του δημόσιου τομέα φαίνεται να μην «ανταγωνίζεται» παλαιότερους ξενόγλωσσους φορείς πιστοποίησης, όπως προκύπτει από την τρέχουσα εμπειρία. Που σημαίνει επίσης ότι απαιτείται και μια δεύτερη πολιτική εφαρμογής και διάχυσης προς τα κάτω των θεσμών, περιλαμβανομένων και των δημοσίων υπηρεσιών.

Οι αποθήκες των σχολείων με τους στοιβαγμένους ηλεκτρονικούς υπολογιστές διαμόρφωσαν τα... περιβάλλοντα τις δύο περασμένες δεκαετίες. Για να δούμε -και δεν αναφερόμαστε στις ιδεολογικές επιφυλάξεις που διατυπώνονται και αποτελούν ένα ξεχωριστό τμήμα- τι θα προσφέρουν τα νέα περιβάλλοντα.